

PRZEDPŁATA

miesięcznie:
w Radomiu 2 korony
za odn. do domu 25 h.
z przes. poczt. 2.50 h.
Egzem. pojed. 10 hal.

OGŁOSZENIA

za wiersz petitowy
lub jego miejsce:
I-sza strona 1 kor.
Nekrologi 40 hal.
Reklamy 60 hal.
IV-ta strona 20 h.

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Zarząd Kasy Pożyczkowej Przemysłowców Radomskich

na zasadzie paragr. 43 i 46 ustawy, zawiadamia uczestników kasy, iż w dniu 26 marca 1916 r. w Niedzielę, o godzinie 3 po południu w gmachu kasy, przy ul. Szerokiej Nr. 5, odbędzie się zgromadzenie ogólne uczestników, w celu wyboru trzech przedstawicieli (reprezentantów). Przy wejściu każdy z Uczestników winien okazać książeczkę rachunkową (żółtą) bez tego bowiem nie otrzyma karty wyborczej. O godzinie 6 wieczorem wpuszczanie do lokalu Kasy będzie przerwane. Lista członków Kasy Pożyczkowej Przemysłowców Radomskich oraz regulamin wyborów mogą być przeglądane w czasie godzin biurowych (od 9 rano do 2 po poł.). Prezes Ludwik Klinowski, Zarządzający Rachunkowością Józef Pogorzelski, kontroler Feliks Woyciechowski.

61—1

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędowo 7 b. m. Na froncie rosyjskim. Pod Karpiówką oddziały armji arcyks. Józefa Ferdynanda wyrzuciły nieprzyjaciela z oszańcowania, które zajęły. Na północny zachód od Tarnopola austro-węgierski oddział wywiadowczy wypędził Rosjan z rowu długości 1000 m. Rów nieprzyjacielski został zasypany. Tak w tej okolicy, jako też nad Dniestrem i na granicy besarabskiej obie strony rozwijały wczoraj ożywioną działalność artyleryjską.

Na froncie włoskim i bałkańskim: położenie niezmiennione. Nie było szczególnych wydarzeń.

Komunikat niemiecki.

Berlin. Urzędowo 7 b. m. Na froncie francuskim. Małe oddziały angielskie, które wczoraj po silnem przygotowaniu armatniem dotarły aż do naszych rowów na północo-wschód od Vermelles, odrzucone zostały w walce na bagnety. W Szampanji w niespodziewanym ataku na wschód od Maison de Champagne odzyskaliśmy naszą pozycję, którą Francuzi obsadzili w d. 11 lutego. Wzięliśmy przy tem do niewoli 2 oficerów i 150 szeregowców. W obrębie Mozy ożywił się ogień armatni na zachód od rzeki; na wschód stamtąd utrzymał się w średniej sile. Pominąwszy starcia oddziałów wywiadowczych z nieprzyjacielem nie przyszło do walk wręcz.

W dolinie Woewre dziś rano zdobyliśmy szturmem wieś Fresnes. W niektórych domach na zachodnim skraju wsi trzymają się jeszcze Francuzi. Stracili oni przeszło 300 jeńców. (Fresnes leży na południo-wschód od Verdun, w odległości 20 klm. od środka twierdzy a 10 klm. od pasa fortów. Red.).

Jeden z naszych balonów obrzucił w nocy bombami zakłady kolejowe w Bar le Duc.

Na froncie rosyjskim i bałkańskim sytuacja na ogół niezmienniona.

Amerykański Niemcy.

Rotterdam. Jest widoczne, iż polityka Wilsona dąży do zaostrzenia stosunku do Niemiec. Atoli, niemniej silna jest opozycja przeciw tej polityce, lecz nie jest ona zorganizowana.

Waszyngton. Nadeszły tu załączniki do memorjału niemieckiego w sprawie akcji łodzi podwodnych.

„Evening Post“ donosi: Gabinet omawiał różne możliwości wynikające z memorjału niemieckiego. Ogółem zgodzono się, że Stany Zjed. powinny zapytać Angliję, czy okręty handlowe otrzymały tajną instrukcję w sprawie używania uzbrojenia w atakowaniu łodzi podwodnych, jak twierdzi memorjał niemiecki.

Znowu bombardowanie Ankony.

Wiedeń. Półurzędowy „Fremdenblatt“ donosi, że lotnicy austriaccy bombardowali Ankonę i zniszczyli częściowo zakłady wojskowe. Mimo gwałtownego ognia lotnicy wrócili cało.

Burza w parlamencie włoskim.

Lugano. Przy obradach nad interpelacjami ujawniła się silna opozycja przeciw Salandrze ze strony posłów socjalistycznych; przyłączyli się do nich radykali. Salandra zagroził zwroceniem się do Korony, co tłumaczą zamiarem odroczenia Izby.

Pod Verdun.

Zurych. „Lokalanzeiger“ omawiając sytuację wojenną Niemiec, twierdzi, że w ostatnich dniach zwiększyło się niebezpieczeństwo przełamania pierścienia fortów twierdzy Verdun.

Berlin. „Vossische Ztg“ donosi, że wojska niemieckie pod Verdun oczekują wielkiego strategicznego kontrataku ze strony Francuzów, lecz nie zastanie on Niemców nieprzygotowanych.

Szwajcaria neutralna.

Berno. Szwajcarska Rada narodowa oświadczyła się za dotychczasową polityką neutralności, przeprowadzoną przez Radę związkową.

STOSUNEK ANGLJI DO AUSTRO-WĘGIER.

Londyńska „Morning Post“ z 16-II 916 ogłasza artykuł wstępny, który w wyjątkach podajemy: „Węgry uważali zawsze Francję i W. Brytanię za swych przyjaciół. My ze swej strony dzieliliśmy również te przyjazne uczucia już od wigilii wojny. Klub narodowych liberałów zachował nader serdeczne, miłe wspomnienia ze swej wizyty w Budapeszcie,—przyjazne te uczucia nie ograniczały się do jednej tylko partji, gdyż wszyscy Anglijcy uważają Węgrów za dzielną, rycerską, romantyczną rasę. Brytyjczycy nie dzielili jednak nigdy węgierskiej nienawiści do Rosji, ani zazdrości względem Austrii. Z wszystkimi temi narodowościami umieliśmy żyć zawsze w najlepszej zgodzie. W stosunku do Rosji tradycyjalna przyjaźń zmieniła się w ścisłość, a jak ufamy stała przymierze, a jedną z najsumtniejszych myśli, jakie w nas wywołuje wojna, jest właśnie ta, że musimy zwalczać te inne narodowości, z którymi nigdy nie mieliśmy żadnego sporu. Niczego byśmy sobie bardziej nie życzyli nad pokój, oparty na poszanowaniu narodowej niezawisłości ras. Jednego tylko nie możemy uczynić, i nigdy nie uczynimy, a mianowicie nie chcemy zapomnieć o naszych przyjaciółach w celu przejednania naszych nieprzyjaciół. Rosja jest naszym sprzymierzeńcem i dlatego interesy Rosji są naszymi interesami. Powiadają niektórzy, że polityka zagraniczna jest niesłychanie trudną i skomplikowaną, a jednak istnieje kilka prostych reguł, któreby mogły służyć narodowi brytyjskiemu za klucz i przewodnik w tych sprawach. Jedną z tych reguł mówi, że przymierze trzeba zawierać na podstawie wspólności interesów. Druga każe raz przyjęte na siebie zobowiązania dopełnić za wszelką cenę. Z tego więc powodu ani nadzieje zwycięstwa, ani pragnienie pokoju, ani perspektywa zysków na koszt wroga, nie powinny znieść narodu do ustąpienia choćby na włos z drogi obowiązku wobec przyjaciół i sprzymierzeńców. Wszystko co możemy powiedzieć Austrii lub Węgrom, to zapewnienie, że my ze swej strony

nie żywimy żadnych złych intencji i po-
witamy zawsze radośnie przywrócenie tych
dobrych stosunków, jakie panowały przed
wojną.

W dalszym ciągu artykułu autor wy-
wodzi, że Austria i Węgry byłyby goto-
we do zawarcia pokoju, gdyby nie nacisk
Niemiec, które walczą jedynie w celu
wzmocnienia swej własnej potęgi i paho-
wania wszystkich innych narodów. Autor
twierdzi, że Austria i Węgry nie zdają
sobie sprawy z tego, że entente, walcząc
z Niemcami walczy i w ich obronie. Do-
dać należy, że „The Morning Post” stała
się od czasu zatargu „The Times” z
rządem półrządowym organem „foreign
office” i administracji.

Piłsudski we Lwowie.

Piszą ze Lwowa: Doczekał się wie-
szcie Lwów, zdawna najserdeczniej i
najgoręcej upragnionych odwiedzin, na
wspomnienie których zawsze radowały
się dusze i mocno uderzało każde serce
polskie. Oto kochany Komendant,
Józef Piłsudski, w którego jasną po-
stać zapatrzyła się dzisiaj Polska cała,
ku któremu biegną promienie naszych
najlepszych myśli i najpiękniejszych
nadziei — przybył do naszego miasta.
Przyjechał wczoraj, w piątek, około
7-ej wieczorem z frontu polskiego. Nie-
stety nie może go na razie miasto Je-
go ulubione powitać tak, jak zasługuje
na to ten najlepszy dziś w narodzie
mąż, którego czyni niezapomniany tu-
taj miał swoje kuźnice, pierwsze rzu-
cał podwaliny pod dzisiejszą polską
siłę orężną.

Komendant po przebyciu ciężkiej
choroby, przyjechał do lwowskich le-
karzy na konsultację, poczem udaje
się na krótki dwutygodniowy odpoczy-
nek na wieś. We Lwowie bawi inco-
gnito, gdyż silne chwilowe osłabienie
organizmu, zwłaszcza serca, wymaga
pełnego spokoju i niestykania się z
ludźmi. W powrocie na front—co mo-

że nastąpić do dwóch tygodni — obie-
cuje komendant zatrzymać się parę
dni we Lwowie i spędzić je w gronie
Lwowian.

Wiadomość o przybyciu Wodza, lo-
tem gruchną po mieście; w chwilę
po Jego przyjeździe, zjawiała się w Ho-
teli George'a deputacja Delegacji
Lwowskiej N. K. N. i Stacji Zbornej
Legjonów w osobach sekretarza gener.
Delegacji, redaktora Laskownickiego,
dra Kaz. Hartleba i kapitana Krza-
czyńskiego, aby powitać i złożyć hołd
drogiemu Naczelnikowi. Przyjął ją
chory Komendant w towarzystwie swe-
go adjutanta, głośnego już dziś Beli-
niaka, por. Wieniawy (dobrze znanego
Lwowa, dra Bolesława Długoszew-
skiego).

Wywiązała się swobodna rozmowa,
w której Komendant mówił o bohater-
skich walkach Legjonów, które natra-
fiają na ogromne utrudnienia na straż-
liwie ciężkim terenie Polesia. To
też straty Legjonów były w ostatnim
okresie bardzo ciężkie.

Przyczynia się również do tego miej-
scowa ludność ruska, która znając
wszystkie ukryte i nieznanne drogi i
ścieżki — przeprowadza wedoty i sily
nieprzyjacielskie. Warunki operacyjne
walki pogorszą się niewątpliwie z na-
staniem wiosennych roztopów.

Następnie przeszła rozmowa na zmia-
nę dokonaną w komendzie Legjonów.
Brygadjer Piłsudski oddawał wielkie
słowa uznania Komendantowi Puchal-
skiemu, którego uważa za znakomite-
go, wytrawnego żołnierza i wodza za-
służonego już w obecnej przebytej
kampanji, a również za gorącego Pola-
ka. Jeden to z najcięższych sztabow-
ców, mający za sobą piękną przeszłość
wojskową, uznane w tej dziedzinie
imię. Żołnierz z powołania, pod tym
kątem widzenia osądzający swoje i Le-
gjonów stanowisko, zwalczający to
wszystko, co dobrane pojęciu żołnier-
stwu polskiemu nie przystoi lub szko-
dzić może—daleki od wszelkiej polity-
ki i jej ujemnych następstw, sprawę,
której kierownictwo wojskowe przyjął,

jedynie w sposób określony pragnie
ująć i prowadzić. Generał Puchalski
w życiu codziennym niesłychanie pro-
sty, szczerzy, wszelkiej wyzbyty pozy,
utrzymuje jak najserdeczniejsze sto-
sunki z Brygadjerem, odwiedził go już
dwukrotnie w czasie choroby, drugim
razem zabawił nawet dzień cały, spe-
dzony na wzajemnej wymianie myśli
i planów, a obecnie chorego żegnał o-
sobiście przybywszy na miejsce od-
jazdu.

Z wielkim żalem wyrażał się też Pił-
sudski o stratach, jakie Legjony po-
niosły w osobach żołnierzy-Lwowiaków,
dawnych towarzyszy prac organiza-
cyjnych strzeleckich i planów wojen-
nych.

Z żywym zainteresowaniem i cieka-
wością wypytywał się o losy pamięt-
nego lokalu przy ul. Chodkiewicza l. 6,
gdzie mieścił się tyle znany lokal
Związku strzeleckiego. I ożywał się w
miarę podawanych lub usłyszanych
szczegółów, oblicze, na którym odbiła
się ciężka, przebytego choroba, zająśnia-
ło pogodą, tym szczerem, prawdziwym
uśmiechem, radością, tak Piłsudskie-
mu charakterystycznym.

Przybył w towarzystwie brygadjera
towarzysz jego nieodłączny, adjutant
Wieniawa, pełniący również funkcje
przybocznego lekarza.

Lwów uradował się wiadomością o
pobyciu Wodza, życzy Mu jaknajrych-
lejszego powrotu do zdrowia i prosi,
aby istotnie pozwolił przeżyć ze sobą
niebawem kilka chwil, które będą dla
mieszkańców krzepiącą otuchą na cięż-
kie dni dzisiejsze.

Piekarnia udziałowa przy Stowarzyszeniu Robotników Chrześcian.

W ubiegłą niedzielę odbyło się do-
roczne zgromadzenie ogólne członków
Piekarni Udziałowej Stowarzyszenia Ro-
botników Chrześcianańskich.

Z liczby 208 osób, figurujących na
liście udziałowców było obecnych 39,

to jest zaledwie piąta część członków,
zamieszkałych w Radomiu.

Na przewodniczącego powołano p. Jó-
zefa Pogorzelskiego, na sekretarza p.
Kozłownickiego, a na asesora p. p.
Józefa Dobrzańskiego, Franciszka Jaka-
czyńskiego, Józefa Wojdackiego i Wa-
lentygo Zielińskiego.

Sprawozdanie wykazuje: że na 1 sty-
cznia 1915 r. Stowarzyszenie spoczywa-
ce „Piekarnia Udziałowa” liczyło 158 człon-
ków, w ciągu roku przybyło 40, ubyło
4, pozostało 194. Personal pracujący
składa się z 9 osób. W roku 1915 wy-
rabiano pieczywa za rb. 81.747 k. 15.
Koszty handlowe wyniosły rb. 7.733
k. 27, a prowizja wypłacona sklepom
Kom. Obyw., i prywatnym za sprzedaż
pieczywa wyniosła rb. 3.233 k. 3.

Bilans na 31 XII 1915. Stan czynny.

Gotowizna:		
a) w kasie Zarządu	rb.	1.832 k. 76
b) w kasie poz. Przem.		
Rad.	1.500	—
c) w Komisji Aprow.	2.000	—
d) w sklepie bław. Stow.		
Rob. Chrześc.	1.000	—
e) udział w Stow. „Opal”	10	—
Ruchomości	698	71
Konie	98	10
Pasza dla koni	54	—
Materjały	1.322	56
Pieczyno	30	—
Worki	130	05
Odbiorcy, dłużnicy	1.996	53
Dostawcy	253	17
Sumy przejściowe	110	50
	rb.	11.036 k. 38

Stan bierny

Kapitał udziałowy	rb.	2.080 k. —
Zaliczki na udziały	294	15
Kapitał rezerwowy	1.330	75
Rezerwa na pokr. wstęp.		
nał.	927	45
Kaucje	228	70
Dostawcy	48	60
Czysty zysk za r. 1915	6.120	73
	rb.	11.036 k. 38

Na wyrobie pieczywa Stowarzyszenie
osiągnęło czystego zysku 7%, chociaż,
sprzedawano chleb taniej aniżeli w pie-
karniach prywatnych.

Napotykanne trudności przy zdobywa-
niu maki były przyczyną, że Zarząd nie
mógł zwiększyć wypieku i obdzielił
chlebem wszystkich, oblegających pie-
karnię udziałową.

Po zatwierdzeniu sprawozdania i ozy-
wionej dyskusji zebranie ogólne uchwa-
liło podzielić czysty zysk w następujący
sposób:

1) Zarządzającemu podług zawartej umowy 10%	rb.	612 k. 67
2) Na kapitał zapasowy	551	40
3) „ rezerw.	196	11
4) „ uzupełnienie udzia- łów z powodu strat w roku 1914	237	44
5) 10% na dywidendę	208	—
6) Stow. Rob. Chra., sto- sownie do zobowiązania	700	—
7) Na zapoczątkowanie fun- duszu budowy własne- go domu	1.200	—
8) Wynagrodzenie 7-miu czynnych Czł. Zarządu	700	—
9) Komisji Rewizyjn.	75	—
10) Na gratyfikację dla pra- cowników	150	—

11) Na pożyczkę bezpro- centową	75	—
12) Na szkołę Han. Męż.	200	—
13) „ „ „ „ „ Zeń.	100	—
14) „ Seminar. Nauczyc.	120	—
15) „ wpisy dla ucznie- szkoły p. M. Gajłówny	60	—
16) Na wpisy dla uczniów szkoły p. Wojciechowicza	60	—
17) Na szkoły miejskie do rozp. Komisji Szkolnej	150	—
18) Na tanie kuchnie Kom. Obyw. m. Radomia	150	—
19) Na sekcję roszkowniczą	150	—
20) Konferencji św. Win- centego & Paulo, dla naj- biedniejszych	100	—
21) Na szpit. św. Kazimierza	100	—
22) Na przytułek starców przy ulicy Świeżej	100	—
23) Tow. opieki na umysł. chor.	50	—
24) Na bibliotekę Stow. Robot. Chrzes.	81	11
	Razem rb.	6.126 k. 73

Pomimo oznajmienia ks. Wacława
Wodeckiego, patrona Stow. Rob. Chrz.,
że zrzeka się mandatu prezesa Zarządu
Piekarni Udziałowej, oraz próby p.
Stanisława Ojrowskiego, prezesa tegoż
Stowarzyszenia, ażeby zebrani nie wy-
bierali go na następne trzylecie, gdyż
brak czasu nie pozwala mu nadal nale-
żeć do Zarządu P. U. ks. patron Wo-
decki i przez Ojrowski, ponownie zo-
stali wybrani, a oprócz nich powołano
do Zarządu p. p. Jana Wdowskiego,
(ponownie) Ignacego Gierycza, Jana Króla,
(ponownie) Antoniego Janiszewskiego, a
do Komisji Rewizyjnej p. p. Ignacego
Karola Kłopotowskiego, Władysława
Wyrzykowskiego i Czesława Posadow-
skiego (wszyscy ponownie)

Pozostali w Zarządzie z powodu nie-
ukończenia kadencji: p. p. Eugenjusz
Barwicki, d-r Idzikowski, Franciszek
Karbownicki, Ludwik Klinowski, Łysik
i Bolesław Pomianowski. — P.

Komisje Szacunkowe Rolne.

W dalszym ciągu trwa jeszcze organi-
zacja, Komisje szacunkowe wolne miejsco-
we rozpoczęły już swoje prace. Dotych-
czas funkcjonuje 21 komisji szacunkowych
w obwodach: Radomskim—1; w Rżecim
5; w Kozienickim 3; w Opoczyńskim 3; w
Koneckim 4; w Opatowskim 3; w Sando-
mierskim—2.

Obzar operacji poszczególnych komisji
oblicza się od 1 do 4 gmin, zależnie od
wielkości uszkodzeń i strat.

Prace komisji miejscowych stanowią
materiał szacunkowy, który ostatecznie
rozpatrywany jest przez komisje obwodo-
we. W końcu b. m. organizacja komisji
miejscowych zostanie ukończona (co)

Z M I A S T A.

Kalendarzyk. Dzisiaj: czwartek 9 marca. Fran-
ciszki rzymianki śl. Męcisława.
Wschód słońca g. 6. m. 33; zachód godz. 5
m. 50.

Wspominki historyczne: 1579. Maksymilian
austriacki zrzeka się praw do korony polskiej.
1863. Zygmunt Padlewski bije moskali pod
Myszynem.

Komunikacja pocztowa z okupacją nie-
miecką. Zarząd poczt etapowych

i telegrafu odezwą s d. 4 b. m.
za Nr. 1457.16 zawiadania, że wymiana
korespondencji prywatnej pomiędzy Niem-
cami i okupowaną przez wojska niemieckie
częścią Królestwa Polskiego wprowadzona
zostaje od dnia 5 marca b. r.

Tymczasowo wolno wysyłać listy otwar-
te nie polecone, pisane po niemiecku.

Z Rady miejskiej na zebraniu 7 b. m.
1) Zatw. plany remontu domu Kopra
(ul. Rwańska) i szopy Kowalczyka, 2)
Post. przestawić na kuratora szpitala
Starozakonnych p. Leona Bekermana, a
na ordynatora dr. Finkelszteina, 3) Post.
podjąć starania o uruchomienie kancela-
riji reagenta powiatowego, 4) Post. wy-
płacić na fundusz cementary 683 r. 50 k.
użyte niewłaściwie w r. 1914. 5) Za-
twierdzone oddanie 70 straganów miej-
skich na czas od 1—17. 6) W sprawie
szpitala epidemicznego P. K. P. S.
post. podjąć się egzekwowania należnych
szpitalowi kosztów od ludności leczącej
się w szpitalu, a przyjmowanej do szpi-
tala za świadectwami Magistratu, wyda-
jąc awanse z ogólnych funduszy Ma-
gistratu, koszta leczenia biednej ludności
post. pokrywać z Kasy Miejskiej. 7)
Post. uporządkować studnię przy ul.
Giserskiej kosztem miasta i właścicieli
nieruchomości przy tej ulicy. 8) Na
miejsce ustępującego od 15 b. m. p.
Sawackiego mianowano p. Witkowskiego.

Termin wyborów na trzech przedsta-
wicieli Kasy pożyczkowej Przemysłowców
Radomskich, wyznaczony na 19 b. m.,
z przyczyn formalnych, przeniesiony został
na 26 marca, o godz. 3 po południu.

Z Tow. Ogrodniczego. Dnia 19 b. m.
o godz. 3 p. p. odbyło się miesięczne
zebranie T-wa Ogrodniczego.

Dzieci dla dzieci: W niedzielę 12 b. m.
o g. 5½ pp. uczennice pensji p. Gajłówny
powtórzą „Króla Wężów” na rzecz
Ochrony.

Na wpisy: dla niezamożnych uczniów
Szkoły Hand. w. Męsk. w sobotę t. j. 11
b. m. teatr popularny przy Stow. Rob.
Chrześc. odegra „Dla świętej ziemi”
Sewera.

Zebranie Straży Ogniołowej Ochotniczej.
Zarząd Towarzystwa Straży Ognio-
wej Ochotniczej Radomskiej, na zasa-
dzie § 20 Ustawy zawiadania wszyst-
kich Pp. członków Towarzystwa, i do-
roczne Zebranie Ogólne członków od-
będzie się w niedzielę—12 marca r. b.
o godz. 3 po południu w remizie stra-
żackiej przy ul. Długiej № 8, z nastę-
pującym porządkiem dziennym:

- 1) wybór Przewodniczącego;
- 2) rozpatrzenie sprawozdania za rok
1915 i projektu budżetu na rok 1916,
oraz protokołu Komisji rewizyjnej;
- 3) wybory;
- a) Prezesa Zarządu;
- b) 2 członków Zarządu i 2 ich za-
stępów;
- c) Komendanta i vice-komendanta
Straży;
- d) Gospodarza Straży;
- e) 3 członków Komisji rewizyjnej
i 3 ich zastępów i
- f) Skarbników Straży i Kasy Pomocy.

Gdyby zebranie to, z powodu nie-
przybycia wymaganej przez Ustawę
liczby członków, nie doszło do skutku,
to powtórne zebranie odbędzie się w
następną niedzielę—19 marca r. b.
i uchwały jego będą prawomocne bez
względu na liczbę przybyłych członków.
Stypendjum im. ś. p. d-r H. Fiedlera
Komitet Obchodu pogrzebowego ś. p.

Wacław Sieroszewski

Żołnierz, który nie ma ojczyzny

6) Cóż dziwnego, że chorują. Sam bym chętnie zacho-
rował! Ale to jeszcze nie — bywało gorzej a wytrzyma-
liśmy, gdyby nie okropny stan moralny... Jestem pewny,
że gdyby najmniejsza wieść radośna, ustałyby i gorączki
maruderstwa... Co więc, co? Powiedźcie, jest jaka na-
dzieja? Wracacie przecie stamtąd...

— Nastrój bezwarunkowo zmienia się na lepsze—
odrzekł łagodnie oficer.

— Nastrój?... Ach tak!... Czytałem: „choć niezga-
dzamy się w zasadzie ale... bohaterowie, bohaterowie”...
Rozmiał się.

— Wczoraj słyszałem jak wymyślali sobie żołnierze
„ty bładnieli... ty... bohaterze...” Czyż tam nie rozumieją,
że nie o to nam chodzi... Żołnierz przedewszystkiem
musi, musi czuć, że praca jego, praca najcięższa jaką
znam na świecie, że jego wysiłki, rany i śmierć przyno-
szą lub przyniosą owoce, lub w ostateczności, że choć są
cenione i zrozumiane... Lecz ta głucha próżnia, w któ-
rą leje się nasza krew oraz łzy naszych najbliższych, to
niezmiernie osamotnienie, jakie nas otacza, kruszy najtęż-
szą moc... My czujemy się jak jacyś przybysze z Marsa.

My nie mamy ojczyzny... bo Ojczyzna nasza pozornie nie
potrzebuje, nawet odpycha, co myśmy ukoehali nad ży-
cie... Więc ludzie powszechnie marzą o ranach nie o
walce, tylko o ranach, zważcie, obywateli! Gdy nie tak
dawno jeszcze, w czasach, gdy wierzono w zdobywaną
wolność, każdy przeklinał rany i chorobę, wytrącające go
z szeregów...

Umilkł i szedł czas jakiś, patrząc w zamyśleniu
przed siebie—Rudomir również milczał.

— Więc nie! Więc niema nadziei, żeby stworzyła
się ta moc, o którą moglibyśmy się oprzeć?...—zaczął
znowu głosem zmienionym.

Więc pozostaniemy jedynie pięknym literackim te-
matem, legendą, pocieszycielką narodu, zapadającego się
bezwładnie w otchłań niewoli?... W imię tego tylko nie
można... ja nie mam sumienia...

Znów urwał, gdyż wyszli na skraj lasu, wzdłuż któ-
rego o kilkadziesiąt kroków ciągnął się płaski wał tym-
czasowych kryjówek strzeleckich. Leżeli w nich żołnierze
z karabinami przed sobą i palcami na cynglach. Oficer
odcinka zauważył naczelnika i chyłkiem pobiegł ku niemu.
Natychemiasz w dali zagrzęziały strzały i kule za-
gwizdały po lesie.

Oficer wyciągnięty, z ręką u czapki, składał raport.
Pułkownik wodził bystreimi oczyma po obazernem otwie-
rającym się za lasem mokradle, po której drugiej stronie
widniały okopy nieprzyjaciela.

(d. n.)

d-ra Henryka Fidlera, podaje do wiadomości, że dla uczczenia pamięci zmarłego oprócz ofiar złożonych w Redakcjach Gazet do Komitetu wpłynęły następujące ofiary: 1) Członkowie Radomskiego Towarzystwa Lekarskiego rb. 78; 2) Pozostałość z sumy zebranej na wieniec dla ś. p. H. Fidlera od p. p. Obywateli m. Radomia przez p. p. T. Szremskiego, J. Gallewicza, S. Sławińskiego i W. Gądzinińskiego rb. 12 k. 95, k. 19; 3) p. p. Urzędnicy Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego w Radomiu rb. 30; 4) p. p. Felczerzy Radomscy rb. 23 k. 50, k. 37; 5) p. J. Gallewicz rb. 1; łącznie suma sto czterdzieści pięć rubli 45 kop. i koron pięćdziesiąt sześć którą Komitet uważa jako zapoczątkowanie trwałego po zmarłym pomnika w postaci funduszu stypendjalnego imienia d-ra Henryka Fidlera. Dalsze ofiary będą zbierane za pośrednictwem list, które Komitet pošle miejscowym Instytucjom Społecznym i w miarę wpływania ofiar będzie takowe ogłaszać w miejscowej prasie. Ogólne sprawozdanie z podjętej akcji ogłoszone będzie oddzielnie Komitet Ob. Pog. ś. p. d-ra H. Fidlera.

Sprostowanie. W sprawozdaniu kasowym K. O. ziemi Radomskiej omyłkowo przed drugą kolumną cyfr wydrukowano ruble, gdy te kolumny oznaczają sumy w koronach

— Wykaz chorób zakaźnych. według Wydz. zdrow. publ. na d. 8 b.m. *Tyfus plamisty*: Kozienicka 14, Mleczna 6, Zatylna 11, (2 przyp.) Lubelska 82, Foksal-

na 7. Razem 6 przyp. *Tyfus brzuszny*: Lubelska 107 i 81, Górki Marjańskie 6; Spacerowa 4, Foksalna 25 (2 przyp.). Razem 6 przyp. *Ospa*: Nowa 16, 1 przyp. *Dyżenterja*: Mleczna 5, Lubelska 82. Razem 2 przyp. *Koklusz*: Warszawska 17 - 1 przyp.

— Zmarli w par. Radom: dn. 8. h.m. Franciszka Iwanowska 1. 66; Janina Miszczak 1 2; Ignacy Dąbrowski 1 85; Stanisław Strzelec 5 m. Bogumiła Sikorska 1, 3.

— Towary dla Radomia: w dn. 8. b.m. przyszło: 2 wag. węgla, cysterna nafty, 30 skrz. drożdży, 1 skrz. skór, 2 skrz. mydła, 7 pak maszyn rolniczych; 4 wag. gąbek, 7 skrz. tow. kolon., 1 skrz. herbaty, 5 skrz. tow. galan. 19 skrz. spiryt.; 5 becz. smarów do wozów, 1 skrz. przyb. fotogr. 128 pak tow. żelaza.; 66 pak pa-pierosów, 3 bele papieru.

Wieści z Rosji.

Losy dr. Rutowskiego. Russk. Wied. donoszą pod datą 19 b. m., że na mocy rozporządzenia głównego naczelnika kijowskiego okręgu wojennego, były prezydent Lwowa, Tadeusz Rutowski zesłany został do Saratowa. Pozwolono mu odbyć podróż na własny rachunek.

Wysiedleńcy nasi w płomieniach. Birż. Wied. donoszą z Moskwy: Schronisko dla wysiedleńców, należące do Polskiego Komitetu Pom. dla ofiar wojny, spłonęło doszczętnie. W schronisku znajdowało się 50 wysiedleńców. Pewna ilość wysiedleńców zginęła w płomieniach.

Z E Ś W I A T A .

Z działalności Paderewskiego w Ameryce. W dniu 16 stycznia br. przemawiał Ignacy Paderewski na wielkim wiecu Polonji amerykańskiej w Quaha w Nebrasce, w Ameryce północnej. Po przemówieniu mistrza zebrano 644.47 dolarów, które wręczono Ignacemu Paderewskiemu na chleb dla biednych w Polsce.

Ignacy Paderewski udzielił rozmowy pod koniec stycznia br. dziennikarzom amerykańskim, w której żalił się na obojętność Amerykanów wobec nędzy panującej w Polsce. Mówił on pomiędzy innymi.

„Naród amerykański zawiódł mnie. Klęska wojenna wywarła u nas większe spustoszenie niż w jakimkolwiek innym kraju. Wielkie były cierpienia Belgji, lecz w Polsce są one tysiąckrotnie większe. Zdało mi się, że naród amerykański mało się interesuje ofiarami wojny. Belgja obudziła ich sympatję, ponieważ była pierwszą straszną okropnością tej wojny. Tragedja Polski przyszła za późno.

Zebrałem 220.000 dolarów w Stanach Zjednoczonych. Z tej sumy ofiarowali Polacy w Stanach wschodnich 60.000 dolarów, 80.000 dolarów zebrałem z moich koncertów i wykładów, a 40.000 dolarów od moich osobistych przyjaciół amerykańskich. Reszta, tj. około 40.000 dolarów—przedstawia ofiarność i zainteresowanie się narodu amerykańskiego losem Polski“.

MAGAZYN BRONI

i wszelkich przyborów myśliwskich

poleca

R. GLINIECKI i S-ka

W KRAKOWIE, ul. Szewska № 2.

58—8

Rok piętnasty wydawnictwa!

Jedyne pismo, poświęcone poprawności języka polskiego.

JEZYK POLSKI

z „Poradnikiem językowym”

wychodzi w Krakowie pod redakcją Romana Zawilińskiego ze stałym współpracownictwem polskich językoznawców.

Podaje przystępne artykuły o zjawiskach językowych, objaśnia nazwy geograficzne, wyjaśnia pochodzenie i znaczenie wyrazów, omawia nowe publikacje językoznawcze, — radzi w wątpliwościach językowych i t. p. Zeszyt 1 rocznika III (1916) już wyszedł; zeszyty 2 i 3 razem wyjdą w połowie marca r. b.

Przedpłatę przyjmują księgarnie rocznie z przesyłką pocztową K. 6.60. Dawne roczniki jeszcze do nabycia: — dla Bibliotek szkolnych i osób stanu nauczycielskiego znaczny opust.

62—3

Szanujmy język ojców naszych!

Pielęgnujmy drogą spuściznę przodków!

Redaktor i wydawca: Szczesny Jastrzębowski.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.

PIOTR SUŁKOWSKI i SYN

ZEGARMISTRZ — MONTER

w Radomiu, ulica Lubelska № 46. Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie zegarmistrzostwa wchodzące.

(Specjalność: reperacja zegarków antyków).

Druk „J. K. Trzebiński” — Radom.